

Folkrätt. / Internationell rätt.

Det finns egentligen ingen internationell rätt.

- Det finns ingen egentlig internationell polis.
- Det finns ingen egentlig åklagare.
- Det finns inga egentliga domstolar.
- Stater är suveräna och bestämmer själva över sitt territorium och sin befolkning.

FN - en världspolis?

FN har sin stadga, sin grundlag.

I den står t ex att stater ska följa deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna.

Det står också att alla stater är suveräna och en stat får aldrig kränka en annans suveränitet.

Problemet är vad som händer om någon bryter emot FN-stadgan?

- FN:s Säkerhetsråd har makt att besluta om aktioner emot en annan stat som bryter emot FN-stadgan.
  - Det är FN:s medlemmar (192 länder) som ser till att stadgan följs.
  - FN:s Säkerhetsråd har 5 Permanenta medlemmar (GB, Fr, USA, Kina, Ryssland) som har VETO-rätt.
  - 10 CIRKULERANDE medlemmar.
- De kan införa ekonomiska sanktioner och i yttersta fall ta till militär makt.
  - Mest känt är Koreakriget 1950- 53 och Kuwaitkriget 1990.
- Besluten tas i RESOLUTIONER.
  - Om någon bryter emot en resolutionen så bryter man emot "Folkrätten".

Finns det någon domstol då?

- Nja inte som kan döma stater.
  - Internationella Domstolen i Haag, ICJ International Court of Justice, ett av FN:s organ.
    - Frivillig.
- Ja, om det har skett brott emot de mänskliga rättigheterna.
  - Internationella Brottsmålsdomstolen. ICC International Criminal Court.
    - Sedan 2002. De som stämt Sudans president.
    - USA har inte gått med.

Finns det lagliga krig då?

Det finns regler som man måste hålla sig till i krig:

- Hur man får behandla soldater.
- Hur man får behandla civila.

Det finns också regler för om ett land får kriga eller inte.

- FN tillåter bara ett undantag, om en stat anfalls av en annan stat, då får man tillämpa självförsvarsprincipen.
- OM FN:s säkerhetsråd har beslutat om en militäraktion.

Varför är USA:s krig mot Saddam Hussein 2003 olagligt men lagligt 1990?

Vem straffar USA?

FN sysslar mest med annat:

- Generalförsamlingen där alla länder har en röst.
  - Kan ge uppdrag till Generalsekreteraren
  - Kan ge uppdrag till Säkerhetsrådet
  - Är ett forum alla kan göra sig hörda i.
- Massa organ som sysslar med att hjälpa nödställda.

FN har en budget som ett medelstort amerikanskt universitet.

Framtidsfrågor:

- Göra om säkerhetsrådet, släppa in andra stater?
- Veto-rätten?
- Världspolis?
- Stärka de mänskliga rättigheterna mot att stater är suveräna.
- Hur får man de onda staterna att vilja vara kvar som medlemmar?
  - Varför är det viktigt?